

533.

Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 21 czerwca 1923 r.

w sprawie uproszczonych egzaminów państwowych na nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich.

Na mocy art. 7 ustawy z dn. 26 września 1922 r. dotyczącej kwalifikacji zawodowych do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich państwowych i prywatnych (Dz. U. R. P. № 90, poz. 828) zarządza się co następuje:

I. Postanowienia ogólne.

§ 1. Ustanawia się na czas do końca 1928 r. uproszczone egzaminy państwowe na nauczycieli

szkół wyżej wymienionych, według następujących przepisów:

§ 2. Do egzaminu uproszczonego mogą być dopuszczone:

- A. Osoby, które przed końcem 1921 r. były czynne jako nauczyciele w szkołach średnich ogólnokształcących lub seminarjach nauczycielskich na obszarze Państwa Polskiego, jeżeli:
- posiadają obywatelstwo polskie,
 - ukończyły szkołę średnią ogólnokształcącą lub seminarjum nauczycielskie;
 - ukończyły przed końcem sierpnia 1921 r. 25 lat życia;

oraz albo

- odbyły przed końcem sierpnia 1921 r. conajmniej 3-letnią szkolną praktykę nauczycielską, uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za z a d a w a l a j ą c ą, w wymiarze conajmniej 14 godzin tygodniowo, z czego conajmniej dwa lata w szkole średniej ogólnokształcącej lub seminarjum nauczycielskiem;

albo

- odbyły przed upływem 1928 r. conajmniej 3-letnią praktykę nauczycielską w szkole średniej ogólnokształcącej lub seminarjum nauczycielskiem w wymiarze przynajmniej 14-tu godzin tygodniowo, uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za wybitną.

- B. Osoby, które przed końcem 1921 r. nie były czynne w szkołach średnich ogólnokształcących lub seminarjach nauczycielskich, a były czynne, jako nauczyciele w szkołach powszechnych, pod warunkami wymienionymi pod lit. a) b) c) i e).

W wypadkach wyjątkowych może Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego dopuścić do egzaminu uproszczonego kandydata, niespełniającego jednego z warunków wymienionych pod lit. a) b) lub c.

§ 3. Podanie o dopuszczenie do egzaminu nauczyciel czynny wnosi drogą służbową przez dyrektora szkoły do właściwego Kuratorjum Okręgu Szkolnego, które przesyła je Ministerstwu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego; każda inna osoba wnosi podanie wprost do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. W podaniu należy wymienić:

- język wykładowy, w jakim kandydat chce nauczać;
- przedmiot, z którego ewentualnie przedmioty, z których egzamin zamierza zdawać;
- dane, dotyczące specjalnego przygotowania kandydata, a mogące być uwzględnionymi przy egzaminie piśmieniym (lektura, dzieła nauki i t. d.), w myśl programu wymagań z poszczególnych przedmiotów, (§ 22),
- Komisję Egzaminacyjną, przed którą kandydat chce zdawać egzamin; nadto należy dołączyć: fotografie, metrykę urodzenia, dowód obywatelstwa polskiego, świadectwo ukończenia szkoły średniej ogólnokształcącej lub seminarjum nauczycielskiego, świadectwo odbytej praktyki szkolnej, wystawione przez właściwe

dyrekcje, oraz tablice osobową według poniżej podanego wzoru. Mogą być również dołączone świadectwa ze studjów w wyższym zakładzie naukowym, oraz kollokwjów odbytych na kursach doształcających. Dokumenty winny być dołączone w oryginałach lub przepisowo zalegalizowanych kopjach; w wyjątkowych wypadkach, np. zaginięcia lub zniszczenia aktu i niemożności uzyskania urzędowego duplikatu, zastąpić go wolno poświadczeniami conajmniej dwóch wiarogodnych świadków, stwierdzającymi wszystkie potrzebne dane; przyjęcie takich poświadczeń za wystarczające zależeć będzie od uznania Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 4. O dopuszczeniu do egzaminu rozstrzyga Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 5. Wraz z decyzją o dopuszczeniu Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przesyła dokumenty osobiste dopuszczonego kandydata Komisji egzaminacyjnej, która zwraca je kandydatowi po odbyciu egzaminu lub po oświadczeniu przezeń od egzaminu.

§ 6. Przed przystąpieniem do egzaminu składa kandydat w Komisji egzaminacyjnej opłatę egzaminacyjną w wysokości oznaczonej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

II. Komisje egzaminacyjne.

§ 7. Uproszczone egzaminy państwowe na nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich odbywają się przed państwowymi Komisjami egzaminacyjnymi dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich, działającymi na podstawie § 22 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dn. 29 stycznia 1923 r. (Dz. U. R. P. № 38 poz. 256). Egzaminatorowie, działający przy egzaminach uproszczonych, tworzą pod przewodnictwem prezesa Komisji — osobny oddział Komisji. Członków oddziału wyznacza Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z prezesem Komisji z pośród jej członków. W razie potrzeby mianuje Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z prezesem Komisji egzaminatorów dla egzaminów uproszczonych także z poza grona członków Komisji.

§ 8. W egzaminie biorą udział pod przewodnictwem prezesa Komisji lub jego zastępcy dwaj egzaminatorowie. Te trzy osoby stanowią podkomisję do danego przedmiotu. Prezes Komisji może w razie potrzeby powołać do podkomisji jeszcze trzeciego egzaminatora. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może delegować do każdej podkomisji swojego przedstawiciela, nie mającego prawa egzaminowania, ni głosowania.

III. Przedmioty i przebieg egzaminu.

§ 9. Kandydat może zgłosić się do egzaminu uproszczonego z jednego lub kilku z pośród następujących przedmiotów:

- 1) język polski,
- 2) język łaciński,
- 3) język grecki,

- 4) język francuski,
- 5) język angielski,
- 6) język niemiecki,
- 7) jeden z języków słowiańskich,
- 8) historia,
- 9) geografia z geologią,
- 10) matematyka,
- 11) fizyka,
- 12) chemia z mineralogią,
- 13) nauki biologiczne,
- 14) propedeutyka filozofji,
- 15) rysunki,
- 16) śpiew i muzyka,
- 17) wychowanie fizyczne,
- 18) roboty ręczne,
- 19) pedagogika.

§ 10. Egzamin dzieli się na dwie części:

- a) egzamin piśmienny,
- b) egzamin ustny, który prócz części teoretycznej może — w granicach wskazanych programem wymagań z poszczególnych przedmiotów (§ 22) — obejmować część praktyczną, polegającą na wykonaniu zadanej pracy lub ćwiczenia praktycznego (w laboratorium, pracowni, sali gimnastycznej i t. p.).

§ 11. Egzamin piśmienny ma stwierdzić, iż kandydat w zakresie zadanego tematu posiada wystarczające wiadomości, że potrafi je samodzielnie zastosować przy opracowaniu tematu, oraz, że umie swe myśli jasno, ściśle i poprawnie wyrażać.

§ 12. Egzamin piśmienny odbywa się pod ścisłym nadzorem i obejmuje jeden temat, wybrany przez kandydata z pośród dwóch przedstawionych mu przez Komisję. Na opracowanie tematu przeznaczona jest 5 godzin. Wymiar czasu przeznaczony na pracę czy ćwiczenie praktyczne, stanowiące część egzaminu ustnego (zobacz § 10), nie może również przekraczać powyższej normy. Przy wypracowaniu piśmiennym, względnie praktycznym zadaniu, wolno używać tylko środków pomocniczych, wskazanych przez Komisję. Przekroczenie tego zakazu pociąga za sobą usunięcie kandydata od zdawania egzaminu w danym terminie.

§ 13. O dopuszczeniu do egzaminu ustnego decyduje podkomisja danego przedmiotu na podstawie wyniku egzaminu piśmiennego.

§ 14. Egzamin ustny musi się odbyć w tym samym okresie egzaminacyjnym i przed tą samą Komisją, co egzamin piśmienny.

§ 15. Przy egzaminie ustnym kandydat winien — prócz znajomości przedmiotu egzaminu — wykazać także znajomość zasad dydaktyki tego przedmiotu, oraz że potrafi go udzielać w języku, który obrał za język wykładowy.

§ 16. Kandydaci, którzy nie ukończyli polskiej szkoły średniej, winni nie tylko wykazać, że władają poprawnie językiem polskim, ale nadto zdać osobny egzamin z podstawowych wiadomości z literatury historii i geografji polskiej, traktowanych razem jako jeden przedmiot egzaminacyjny. Komisja może jed-

nak w poszczególnych wypadkach zwolnić kandydata z tego egzaminu.

§ 17. Egzamin ustny teoretyczny z jednego przedmiotu trwa najwyżej godzinę.

§ 18. Z przebiegu egzaminu prowadzi się protokół, który podpisuje przewodniczący i egzaminatorowie. Decyzja, przy której uwzględnia się wyniki zarówno egzaminu piśmiennego, jak i ustnego, zapada w każdej podkomisji większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

§ 19. Decyzję (wynik) ogłasza się kandydatowi zaraz po egzaminie.

§ 20. W razie ujemnego wyniku egzaminu kandydat może zgłosić się ponownie do egzaminu nie wcześniej niż po upływie czasu przez Komisję wyznaczonego, a w każdym razie przed upływem okresu ustanowionego w § 1 niniejszego rozporządzenia. Jeżeli ujemny wynik dotyczy tylko wiadomości wymienionych w § 16, powtórny egzamin obejmuje tylko zakres tych wiadomości.

§ 21. Zgłaszając się do ponownego egzaminu, kandydat winien wnieść ponownie przepisaną opłatę.

§ 22. Program wymagań z poszczególnych przedmiotów przy egzaminie uproszczonym ustali osobne rozporządzenie.

§ 23. W przypadkach, w których niniejsze rozporządzenie nie daje rozstrzygnięcia, należy stosować odpowiednie postanowienia regulaminu, obowiązującego przy normalnych egzaminach państwowych na nauczycieli szkół średnich.

IV. Świadcstwa z egzaminu.

§ 24. Kandydat, który zdał pomyślnie uproszczony egzamin państwowy otrzymuje od Komisji dyplom na nauczyciela szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich, w zakresie wymienionych w nim przedmiotów.

§ 25. Dyplom składa się z czterech części:

Część pierwsza zawiera imię i nazwisko kandydata, miejsce, dzień, miesiąc i rok urodzenia, wyznaczenie, ogólne dane, dotyczące studjów średnich i wyższych, datę i liczbę decyzji Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, którą kandydat został dopuszczony do egzaminu uproszczonego oraz powołanie się na art. 7 ustawy z dn. 26 września 1922 r. dotyczącej kwalifikacji zawodowych do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich państwowych i prywatnych (Dz. U. R. P. z r. 1922 № 90, poz. 828).

Część druga zawiera temat wypracowania piśmiennego, ewentualnej pracy praktycznej oraz główne tematy egzaminu ustnego—osobno naukowe, osobno dydaktyczne — przyczem wynik każdej z tych trzech względnie czterech części egzaminu winien być oceniony jednym ze stopni: bardzo dobrze, dobrze, dostatecznie.

Część trzecia zawiera ocenę władania przez kandydata językiem polskim oraz ewentualnie wyniki egzaminu z podstawowych wiadomości z literatury, historii i geografii Polski (§ 16).

Część czwarta zawiera orzeczenie stwierdzające, że kandydat (imię i nazwisko) posiada kwalifikacje do nauczania (wymienić przedmiot) w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich z językiem wykładowym (wymienić język).

Świadcstwo winno być podpisane przez prezesa Komisji lub jego zastępcę tudzież przez dwóch przynajmniej egzaminatorów i opatrzone pieczęcią urzędową Komisji.

Świadcstwo nosi datę dnia, w którym egzamin został ukończony.

V. Postanowienie końcowe.

§ 26. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
Głabiński

Wzór A.

(Załącznik do rozp. M. W. R. i O. P. z dnia 21 czerwca 1923 r. poz. 533).

ZESTAWIENIE DANYCH (Tabela osobowa).

Nazwisko i imię	Miejscowość i data urodzenia	Studja odbyte z wymienieniem zaświadczeń	Szkoły, w których ubiegający się pracował, z podaniem czasu i wymienieniem zaświadczeń	Szkoła, w której ubiegający się obecnie pracuje	Prace pedagogiczne i naukowe	U w a g i